

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 6Cob/225/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1119201038
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 07. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marta Barková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2025:1119201038.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marty Barkovej a členiek senátu JUDr. Ivany Neviďanskej a Mgr. Jany Brídzikovej, v právnej veci žalobcu: Živnostenské spoločenstvo mesta Zvolen, so sídlom A. Hlinku 2568/33, 960 01 Zvolen, IČO: 00 628 778, právne zastúpený: Petrasova Legal s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom Kmeťovo námestie 2796/4, 811 07 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 47 257 245 proti žalovanému: Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, so sídlom Špitálska 4, 6, 8, 816 43 Bratislava, IČO: 00 681 156, právne zastúpený: Martin Pavle s.r.o., advokátska kancelária so sídlom Pribinova 4, 811 09 Bratislava - mestská časť Staré mesto, IČO: 36 860 450, o určenie neplatnosti odstúpenia od zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku zo dňa 28.07.2017 pod číslom: I312021F46501, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Mestského súdu Bratislava III č. k. B1-40Cb/22/2019-701 zo dňa 12.03.2024, takto

rozhodol:

I. Krajský súd v Bratislave rozsudok Mestského súdu Bratislava III č. k. B1-40Cb/22/2019-701 zo dňa 12.03.2024 potvrdzuje.

II. Žalovanému voči žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Mestský súd Bratislava III (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ alebo aj ako „súd“) rozsudkom č. k. B1-40Cb/22/2019-701 zo dňa 12.03.2024 (ďalej aj ako „napadnutý rozsudok“ alebo aj ako „napadnuté rozhodnutie“) v právnej veci žalobcu: Živnostenské spoločenstvo mesta Zvolen, so sídlom: A. Hlinku 2568/33, 960 01 Zvolen, IČO: 00 628 778, proti žalovanému: Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, so sídlom Špitálska 4, 6, 8, 816 43 Bratislava, IČO: 00 681 o určenie neplatnosti odstúpenia od zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku zo dňa 28.07.2017 pod číslom: I312021F46501, rozhodol tak, že žalobu v celom rozsahu zamietol (výrok I.), zamietol návrhy žalobcu na prerušenie konania (výrok II.) a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu (výrok III.).

2. Súd prvej inštancie rozhodol vo veci podľa zákonných ustanovení § 137 písm. d) zákona č. 160/2015 Civilný sporový poriadok (ďalej aj ako „Civilný sporový poriadok“ alebo aj ako „CSP“).

3. V odôvodnení napadnutého rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalobou podanou na súd dňa 22.01.2019 žalobca navrhol, aby súd určil, že odstúpenie žalovaného zo dňa 15.10.2018 od zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku uzatvorenej medzi sporovými stranami dňa 28.07.2017 pod číslom: I312021F46501 (ďalej aj ako „odstúpenie od zmluvy“), je neplatné.

Žalobca žalobu zdôvodnil tým, že je občianskym združením, ktoré dňa 28.07.2017 uzatvorilo so žalovaným zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, ktorému predchádzalo úspešné podanie a schválenie projektu „Živnostník alebo zamestnanec“. Projekt slúžil v období od 02.08.2017 až do 31.03.2018 k podporným činnostiam, ktoré žalobca vykonával prostredníctvom vlastných zamestnancov a patrilo medzi ne vzdelávanie, mentoring a iné činnosti smerujúce k tomu, aby sa mladí

Ľudia, ktorí boli vedení ako nezamestnaní, dokázali rozhodnúť, či sa zamestnajú, alebo s pomocou pomoci na podporu podnikania dokážu uskutočniť podnikateľský plán, ktorý bol konzultovaný na týchto školeniach. Mladí nezamestnaní sa vzdelávali v oblasti sociálneho zabezpečenia, právnych foriem podnikania s dôrazom na zodpovednosť z toho vyplývajúcu, základné povinnosti a práva zamestnancov, ale aj rozdiel medzi spotrebiteľským a iným postavením vo vzťahu k rôznym subjektom. Boli zároveň vyškolení v oblasti daňových predpisov a sociálneho zabezpečenia. Súčasťou kurzov boli aj základy počítačových znalostí a orientácia pri príprave cenových ponúk. Žalobca uviedol, že si riadne plnil administratívne a iné správne predpoklady na plnenie lehôt a podávanie správ žalovanému ako aj riadne predložil pracovné výkazy a zúčtoval pracovnoprávne odmeny školiteľov podľa platných právnych predpisov. Po uplynutí ôsmich mesiacov po riadnej realizácii projektu, žalovaný aj napriek splneniu všetkých administratívnych náležitostí, odstúpil od zmluvy dňa 15.10.2018. Odstúpenie od zmluvy považoval žalobca za neplatné, nakoľko žalovaný tak urobil až po ukončení projektu a realizácii všetkých aktivít, ku ktorým sa žalobca na základe zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku zaviazal. Tvrdenia žalovaného, ktoré uviedol v odstúpení od zmluvy, boli v celom rozsahu vyvrátené a v nadväznosti na plynutie času je možné považovať takéto konanie za konanie v rozpore s poctivým obchodným stykom. Žalovaný sa takýmto postupom vyhýba úhrade všetkých skutočne vynaložených výdavkov na projekt podľa výzvy _OP_LZ_DOP2016_2_1_1_02. Ku dňu podania žaloby predstavujú výdavky na projekt sumu vo výške 61 372,90 eura, ktoré nie sú žalovaným uhradené a neexistuje ani právny dôvod, na základe ktorého by nemali byť uhradené. Dôvody uvedené v odstúpení od zmluvy ako podstatné porušenie zmluvy, žalobca považuje za samoúčelné a ničím nepodložené. Zistenia uvádzané v odstúpení od zmluvy sú výlučne administratívnej povahy a nepoukazujú na žiadne pochybenie pri samotnej realizácii projektu. Tvrdenie žalovaného, že postupuje procesne správne a mohol od zmluvy odstúpiť, žalobca považoval za účelové tvrdenie, ktorým sa žalovaný chce zbaviť zodpovednosti za rozhodovanie, že nezrovnalosť je len formálnej povahy bez skutočného alebo potenciálneho dopadu kvôli tomu, aby sa žalovaný vyhol správne konaniu. Žalobca na záver zhrnul, že nesúhlasí s odstúpením od zmluvy, nakoľko neporušil zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku podstatným spôsobom a teda, žalovaný od tejto zmluvy neplatne odstúpil. Mal za to, že žiadnym spôsobom neporušil ustanovenia právnych predpisov ani zmluvné dojednania medzi ním a žalovaným. Poukázal na to, že výklad a interpretácia podstatného porušenia zmluvy pri takom komplexnom plnení nemôže byť posudzovaná podľa tzv. administratívnych pochybení, ak má byť zachovaný zmysel a účel projektu. Žalovaný nie je viazaný len zmluvou o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, ale aj inými právnymi predpismi z oblasti poskytovania fondov podľa zákona o pomoci a zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Zastával názor, že žalovaný mal vychádzať pri posudzovaní projektu aj podľa svojich vlastných usmernení v súlade so zmluvou o NFP, ktorá definuje tzv. „zmenu projektu“. Z uvedených dôvodov žiadal žalobca žalobe vyhovieť. Žalovaný vo vyjadrení doručenom súdu dňa 28.09.2020, žiadal žalobu ako nedôvodnú zamietnuť, nakoľko nie je opodstatnená tak z procesných ako aj z hmotnoprávných dôvodov. V kontexte toho, poukázal na zákonné ustanovenia explicitne v § 137 písm. d) CSP a nesplnenie podmienky - existencie osobitného predpisu pri určení právnej skutočnosti, keďže v spore neexistuje osobitný predpis (zákon), ktorý by žalobcovi umožňoval domáhať sa určenia v petite žaloby žiadanej právnej skutočnosti (neplatnosti odstúpenia). Zároveň argumentoval, že žaloba tiež nie je prípustná ani podľa § 137 písm. c) CSP, podľa ktorého možno žiadať len o určenie existencie práva, nie právnej skutočnosti, ako je tomu v tomto konaní. Mal za to, že takéto určenie nemôže vytvoriť právny základ pre vyriešenie sporného vzťahu, lebo v zásade by po ňom musela nasledovať ešte ďalšia žaloba na určenie existencie práva vyplývajúceho z danej právnej skutočnosti, prípadne žaloba na plnenie. Preto na určenie právnych skutočností (t. j. aj neplatnosti právnych úkonov) nie je daný naliehavý právny záujem, pretože takéto určenie má povahu len predbežnej otázky vo vzťahu k existencii práva a aj jej vyriešením sa právna neistota neodstráni. Okrem toho žaloba je nedôvodná aj z hmotnoprávnej stránky, nakoľko odstúpenie bolo platné a účinné. Zdôraznil, že skutkovo vymedzil a právne odôvodnil odstúpenie od zmluvy v jeho texte, keď poukázal na príslušné ustanovenia zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku a zákona a poukázal na to, že ktorýkoľvek z uvedených dôvodov v odstúpení od zmluvy sám osebe je dôvodom na odstúpenie od tejto zmluvy z jeho strany. Zastával názor, že uvedené dôvody žalobca nijako nevyvrátil. Uviedol, že od zmluvy odstúpil bez zbytočného odkladu, keď čiastočné podozrenia o porušení podmienok žalobcom získaval v marci 2018 (správy z kontroly na mieste), následne v lete 2018 pri kontrole žiadosti o zúčtovanie zálohovej platby, ktorou žalobca dokladoval použitie časti výdavkov, pričom najpodstatnejšie porušenia zistil v septembri 2018 v rámci vykonávania systémovej kontroly delegovaných právomocí vykonávaných riadiacim orgánom, ktoré sa týkali projektov realizovaných na základe výzvy (projekt žalobcu bol súčasťou kontrolnej vzorky). Žalovaný poukázal

na protirečenie si žalobcu spočívajúcom v tvrdení, že došlo k ukončeniu realizácie projektu a na druhej strane z jeho vyjadrení vyplýva, že žalovaný mal zistenia podstatných porušení žalobcom vyhodnotiť ako „zmenu projektu“. Mal za to, že projekt logicky nie je možné meniť, keď je už zrealizovaný. Zároveň žalobca ako prijímateľ má povinnosť oznámenia všetkých zmien projektu. Zdôraznil, že žalobca mal sám iniciatívne požiadať o zmenu projektu a nie, že mu na dané porušenia podmienok zmluvy príde poskytovateľ - žalovaný.

Súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 06.10.2022. Podaním doručeným súdu dňa 26.09.2022 podal žalobca návrh na odročenie pojednávania a návrh na prerušenie konania. Podaním doručeným súdu dňa 27.04.2023 žalobca podal ďalší návrh na prerušenie tohto konania, ktorý odôvodnil tým, že podal aj žalobu proti nečinnosti orgánu verejnej správy, ktorá je vedená Krajským súdom v Bratislave pod sp. zn. 8Sa/45/2023. Ďalej podal žalobca totožný návrh na prerušenie konania dňa 24.10.2023. Právna zástupkyňa žalobcu podaním doručeným súdu dňa 29.02.2024 podala návrh na odročenie pojednávania a zároveň návrh na prerušenie konania. Návrh na prerušenie konania žalobca zdôvodnil tým, že Správny súd v Bratislave konanie vedené pod sp. zn. 8Sa/45/2023 zastavil, pretože je potrebné podať podnet na prokuratúru, čo aj dňa 29.02.2024 učinil. Žalobca navrhol prerušiť konanie do rozhodnutia príslušného prokurátora.

Právny zástupca žalovaného sa vyjadril ku každému návrhu na prerušenie konania a pred otvorením pojednávania dňa 12.03.2024 a súhrnne uviedol, že všetky návrhy na prerušenie konania považuje za nedôvodné, pričom poukázal na obsah svojich predchádzajúcich vyjadrení k návrhom žalobcu na prerušenie konania.

Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie vyjadreniami strán sporu, listinnými dôkazmi - zmluvou o poskytnutí nenávratného finančného príspevku zo dňa 28.07.2017 pod číslom: I312021F46501 vrátane Všeobecných zmluvných podmienok a ďalších príloh k zmluve (ďalej aj ako „zmluva o poskytnutí nenávratného finančného príspevku“ alebo aj ako „zmluva“), odstúpením od zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku zo dňa 15.10.2018, stanoviskom k záverečnej monitorovacej správe zo dňa 30.04.2018, vyjadrením k zmluve o poskytnutí nenávratného finančného príspevku uzatvorenej k výzve DOP/OP LŽ/2016/2.1.1/02, monitorovacou správou projektu zo dňa 16.02.2018, výzvou na predkladanie žiadostí o poskytnutie nenávratného finančného príspevku zo dňa 13.12.2016 s názvom výzvy „Nové alebo inovatívne programy na zlepšenie samozamestnania mladých ľudí,“ monitorovacou správou projektu zo dňa 30.04.2018, zmluvou o poskytnutí nenávratného finančného príspevku zo dňa 28.07.2017, pracovnými výkazmi prijímateľa - Živnostenské spoločenstvo mesta Zvolen, pracovnou zmluvou zo dňa 29.08.2017 uzatvorenou medzi žalobcom a Ing. C. D., prezenčnými listinami prijímateľa - Živnostenské spoločenstvo mesta Zvolen, evidenciami práce s klientom, výzvou na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok, návrhom správy z kontroly, správou z finančnej kontroly na mieste zo dňa 06.03.2018, podrobným harmonogramom aktivít projektu, rámcovým opisom pracovných činností a kvalifikačnými predpokladmi, návrhom správy z kontroly zo dňa 27.03.2018, správou z kontroly zo dňa 27.03.2018, fotodokumentáciou, žiadosťou o platbu - časť A ZO7613 a prílohou č. 1 k návrhu správy z kontroly č. K-4/2017.

Medzi stranami sporu nebolo sporné, že dňa 28.07.2017 bola uzatvorená zmluva o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, ktorej predchádzalo schválenie projektu „Živnostník alebo zamestnanec“. Nebolo sporné, že žalovaný od zmluvy odstúpil dňa 15.10.2018. Medzi stranami sporu bolo sporné, či toto odstúpenie bolo platné a účinné.

V rozhodovanom spore išlo o právne posúdenie podanej žaloby s poukazom na ustanovenie § 137 písm. d) CSP.

Súd prvej inštancie dôvodil, že žalobca sa domáhal určenia neplatnosti odstúpenia od zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku a teda sa domáhal určenia neplatnosti právneho úkonu. Jednoznačne dospel k záveru, že sa jedná o žalobu o určenie právnej skutočnosti podľa § 137 písm. d) CSP, ktorej prípustnosť je podmienená existenciou osobitného predpisu. Uvedenú rozhodovaciu prax potvrdzujú rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky napr. sp. zn. - 7Cdo/268/2019, 4Obdo/56/2020, 4Obdo/71/2020, 4Cdo/26/2021, 9Cdo/7/2021, na ktoré súd prvej inštancie poukázal. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/268/2019 z 25.11.2020 bolo dokonca publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 14/2021. Právny názor podľa ktorého, v zmysle novej právnej úpravy CSP nie je možné žalovať neplatnosť právnych úkonov (právnej skutočnosti), ak to nevyplýva z osobitného predpisu, je prijímaný naprieč senátmi tak občiansko-právneho, ako aj obchodno-právneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Súd prvej inštancie vzhľadom k vyššie uvedenému uviedol, že v danej veci nevidí dôvod na odklon od uvedeného právneho názoru.

Zároveň súd prvej inštancie poukázal na to, že žalobca v žalobe a ani dodatočne v priebehu konania neoznačil žiaden osobitný predpis, podľa ktorého by sa mohol žalobou domáhať vyslovenia neplatnosti odstúpenia od zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku a ani v konaní nezistil, že by v danom prípade takúto možnosť nejaký osobitný predpis pripúšťal.

K žalobcovmu tvrdeniu, že žalovaný sa vyhýba úhrade všetkých skutočne vynaložených výdavkov na projekt podľa výzvy s tým, že výdavky na projekt predstavujú sumu vo výške 61 372,90 eura, ktoré nie sú žalovaným uhradené a neexistuje ani právny dôvod, na základe ktorého by nemali byť uhradené, súd prvej inštancie uviedol, že ak mal žalobca voči nemu pohľadávku titulom výdavkov na projekt, bola v danom prípade namiesto žaloba na plnenie, v rámci ktorej by sa súd musel prejudiciálne zaoberať otázkou platnosti odstúpenia od zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku. Navrhované určenie neplatnosti odstúpenia od tejto zmluvy jednak nie je prípustné podľa § 137 písm. d) CSP, ale je potrebné podotknúť a zdôrazniť, že by takéto prípadné určenie odstúpenia od zmluvy ani nevytvorilo pevný základ pre právny vzťah strán sporu, práve naopak, viedlo by to k ďalšej žalobe na plnenie. Zdôraznil, že strany sporu na pojednávaní dňa 12.03.2024 potvrdili, že na Okresnom súde Zvolen prebieha pod sp. zn. 15Cb/25/2022 konanie o zaplatenie 49 337,07 eura s príslušenstvom, kde sa žalovaný (v procesnom postavení žalobcu) domáha voči žalobcovi (v procesnom postavení žalovaného) vrátenia poskytnutého finančného príspevku titulom odstúpenia od zmluvy, ktorá je predmetom tohto sporu. V označenej žalobe na plnenie sa teda súd bude prejudiciálne zaoberať platnosťou odstúpenia od zmluvy. S poukazom na vyššie uvedené, dospel súd prvej inštancie k záveru, že určovací žaloba v tomto prípade nie je vhodným prostriedkom na odstránenie spornosti práv medzi stranami sporu, a preto žalobu zamietol (výrok I.).

Ďalej súd prvej inštancie zamietol návrhy žalobcu na prerušenie konania (výrok II.), nakoľko dospel k záveru, že ide o nevhodný procesný prostriedok, ktorý by pri aplikácii viedol k neúčelnému predĺženiu konania, nakoľko všetky skutkové a právne otázky si vie súd vyriešiť sám nezávisle od iného konania (sp. zn. 20C/6/2019) a tiež v žiadnom prípade neprebíha také správne konanie (sp. zn. 18Sa/4/2024), v ktorom by sa riešila otázka, ktorú súd v tomto konaní nie je oprávnený riešiť.

O trovách konania (výrok III.) rozhodol súd prvej inštancie s poukazom na ustanovenie § 255 ods. 1 a § 262 ods. 2 CSP tak, že ich náhradu priznal v spore úspešnému žalovanému s tým, že o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením, po právoplatnosti tohto rozsudku.

4. Proti rozsudku súdu prvej inštancie žalobca podal odvolanie zo dňa 08.04.2024, ktoré bolo súdu prvej inštancie doručené dňa 17.04.2024 v zákonnej lehote na podanie odvolania a navrhol, aby rozhodol vo veci samej rozsudkom, tak, že odstúpenie od zmluvy o nenávratnom finančnom príspevku uzatvorenej dňa 15.10.2018 je neplatné.

Žalobca v odvolaní namietal, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b)), že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d)), že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 365 ods. 1 písm. e)), že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) CSP) a zdôraznil, že určenia neplatnosti sa žalobca domáhal podľa ustanovenia § 137 písm. c) CSP a nie podľa § 137 písm. d) CSP ako súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil.

Žalobca argumentoval že zmluva o poskytnutí nenávratného finančného príspevku znamenala poskytnutie nenávratného finančného príspevku na refundáciu mzdových výdavkov, paušálnej sadzby na ostatné výdavky projektu a ostatné spôsoby paušálneho financovania - mzda tútora (hrubá mzda), výdavok má prepojenie na vzdelávanie (teoretické, praktické a tvorba podnikateľského plánu), 5 osôb, 822 eur mesačne, 7 mesiacov a mzda lektora (hrubá mzda), výdavok má prepojenie s hlavnou aktivitou -príprava na začatie podnikania a pomoc pre mladých ľudí, 15, 54 eur/hod., 4 500 hodín spolu za projekt). Poukázal na to, že žalovaný nezriadil žiadne zabezpečenie pohľadávky podľa článku 13 bodu 1 tejto zmluvy. Vychádzajúc z predpokladu, že na predmetnú vec je potrebné primerane aplikovať § 77 zákona č. 311/2011 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „zákoník práce“), podľa ktorého, ak sa jedná o mzdový nárok, je potrebné sa domáhať žalobou o určenie neplatnosti odstúpenia od zmluvy na súde, ktorý rozhodne medzitimným rozhodnutím. V tejto súvislosti žalobca poukázal na rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 31Cob/11/2017 zo dňa 27.11.2018, v ktorom ako odvolací preskúmaval rozsudok Okresného súdu Skalica č. k. 5Cb/12/2014-258 z 18.05.2017.

Paralely s prejednávanej vecou žalobca videl v tom, že odstúpenie od zmluvy, ktoré mu bolo zaslané, bolo podpísané neoprávnenou osobou (v tomto súdnom konaní, agentúrou, ktorá projekty kontrolovala z hľadiska oprávnenosti výdavkov, avšak, nepredstavovala ústredný orgán štátnej správy, ktorý mal zabezpečiť súčinnosť s inými orgánmi štátnej správy), porušenie obchodného tajomstva (v tomto konaní zmena harmonogramu a nenahlásenie zmeny miesta školenia), o namietaných porušeníach zmluvy sa dozvedel už rok a pol pred zaslaním odstúpenia od zmluvy, žalobkyňa chcela pokračovať v spolupráci a plniť svoje povinnosti zo zmluvy (v tomto súdnom konaní, žalobca chcel predložiť žiadosti o zúčtovanie a riešiť spoluprácu s úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny tak, aby mohol viesť školenia a tréningy evidovaných nezamestnaných).

Žalobca namietal, že v prejednávanej veci je daný naliehavý právny záujem, ktorý podľa neho vyplýva z opísaného skutkového a právneho stavu a žalovaným potvrdeným v písomnom vyjadrení a to, že Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky je ústredný orgán štátnej správy, ktorý je delegovaný právnymi aktmi EÚ na implementáciu záväzných politík EÚ, že žalobca pri uskutočňovaní projektu priamo implementoval ciele a opatrenia, ktoré Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky nebolo spôsobilé samostatne a odborne riešiť na účel implementácie právneho aktu EÚ, že žalobca doručil dňa 30.01.2018 žiadosť o súčinnosť pri súbehu dvoch projektov, ktoré mali podobnú náplň, že žalobca doručil dňa 30.01.2018 žiadosť o súčinnosť pri súbehu dvoch projektov, ktoré mali podobnú náplň, že Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky nie je spôsobilé preukázať v akom rozsahu si uplatnilo oprávnené výdavky voči Európskej komisii z titulu realizácie politík EÚ, že výzva na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok bola určená pre kategórie žiadateľov, ktorí nie sú priamo napojené na Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky a nemajú možnosť ovplyvniť konanie jednotlivých Úradov práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky a že advokát žalovaného poskytoval právne služby v tejto oblasti už do roku 2012, kedy podľa údajov z centrálného registra zmlúv mal uzatvorenú prvú zmluvu o poskytovaní právnych služieb, ktorá trvá až ku dnešnému dňu. Podľa zmluvy o poskytovaní právnych služieb zo dňa 01.08.2022 sa má celkový pridelený objem peňažných prostriedkov vo výške 379 260 eur minúť do 3 rokov alebo do vyčerpania tejto maximálnej odmeny, pričom advokát si účtuje 98 eur/hod.

Žalobca mal za to, že odstúpenie zo dňa 15.10.2018 od zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, je neplatné v celom rozsahu a je potrebné, aby žalovaný preukázal oprávnenosť výdavkov, ktoré si uplatnil voči Európskej komisii podľa článku 88 a nasl. nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 966/2012 z 25.10.2012 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet EÚ, a zrušení nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 v znení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie a zároveň poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. ICdo/246/2019 z 24.11.2020 a zdôraznil, že v tomto konaní sú žalované všetky nároky žalobcu, pretože bez meritórneho rozhodnutia o oprávnenosti výdavkov nie je možné nárok žalobcu preskúmať.

Ďalej žalobca uviedol, že právny záujem navrhovateľa musí byť podľa požiadavky zákona kvalifikovaný a teda naliehavý. Uviedol, že naliehavosť ako základný aspekt preukázania dôvodnosti určovacej žaloby (§ 130 písm. c) CSP, spočívalo v konaní žalovaného, ktorý ako ústredný orgán štátnej správy až po tom, čo mu odovzdal záverečnú správu o ukončení projektu tzv. monitorovacej správy zo dňa 31.03.2018, mu doručil odstúpenie od zmluvy dňa 15.10.2018. Zdôraznil, že samotný žalovaný nereagoval na jeho výzvu o súčinnosť pri plnení predmetnej zmluvy a neoznámil plnenie vlastnými orgánmi z titulu prevzatia jeho cieľovej skupiny, ako to oznámil žalovanému vo svojej žiadosti o súčinnosť zo dňa 29.01.2018. Uvedené je v rozpore nielen so všeobecnou právnou zásadou, podľa ktorej ide o zrejme šikanózne konanie ústredného orgánu štátnej správy a jej priamo riadenej organizácie, ale najmä v rozpore s ustanovením § 349 ods. 2 Obchodného zákonníka, ktorý stanovuje, že: „Oprávnená strana nemôže odstúpiť od zmluvy po tom, čo jej bola doručená správa, že už bola splnená povinnosť, ktorej porušenie bolo dôvodom na odstúpenie od zmluvy.“ Ďalej namietal, že žalovaný porušil aj zmluvu o poskytnutí nenávratného finančného príspevku a jej článok 9 bod 4 písm. e) prvá veta: „V prípade Podstatného porušenia zmluvy o poskytnutí NFP je zmluvná strana oprávnená od zmluvy o poskytnutí NFP odstúpiť bez zbytočného odkladu po tom, ako sa o tomto porušení dozvedela.“ Tieto skutočnosti boli v konaní preukázané a nikdy neboli zo strany žalovaného namietané. Z tohto dôvodu mu nie je zrejmé, akým spôsobom dospel súd prvej inštancie k záveru, že nie je daná naliehavosť právnej veci a jej absencia zakladá nemožnosť vec preskúmať.

Zároveň žalobca zdôraznil, že naliehavý právny záujem o určenie právneho vzťahuje v zmysle ustálenej súdnej praxe i teórie daný tam, kde by bez tohto určenia bolo ohrozené právo žalobcu, alebo kde

by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým. Naliehavý právny záujem je tiež daný vtedy, ak sa dá objektívne odstrániť stav právnej neistoty alebo ohrozenia žalobcovho práva. Právny záujem na neplatnosti odstúpenia od zmluvy je daný aj povahou odstúpenia od zmluvy, ktorá nebola zabezpečená odstránením konfliktu záujmov na určení podstatného porušenia zmluvy podľa § 345 Obchodného zákonníka, ktorý stanovuje, že: „Ak strana porušujúca zmluvu vedela v čase uzavretia zmluvy alebo v tomto čase bolo rozumné predvídať s prihliadnutím na účel zmluvy“, ak by podľa tvrdení žalovaného došlo k takému porušeniu zmluvy, že by žalobca na plnení zmluvy netrval, nepredkladal by monitorovaciu správu dňa 31.03.2018. Žalobca projekt implementoval podľa záväznej výzvy a zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, a predpokladal, že žalovaný bude postupovať podľa bodu 3.6 zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku: „Na kontrolu a vládny audit použitia týchto finančných prostriedkov, ukladanie a vymáhanie sankcií za porušenie finančnej disciplíny sa vzťahuje režim upravený v zmluve o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, v právnych predpisoch Slovenskej republiky a v právnych aktoch EÚ (najmä v zákone o príspevku z EŠIF, v zákone o rozpočtových pravidlách, a v zákone o finančnej kontrole a audite). Prijímateľ sa súčasne zaväzuje počas platnosti a účinnosti zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku dodržiavať všetky predpisy a právne dokumenty uvedené v ods. 3.3 tohto článku.“ zmluva o poskytnutí nenávratného finančného príspevku ani neupravuje odstúpenie od zmluvy, ale odkazuje vo všeobecnosti na úpravu Obchodného zákonníka. Z tohto dôvodu mal žalobca za to, že žalovaný v konaní nepreukázal, že došlo k podstatnému porušeniu zmluvy, keďže v konaní preukázal, že oznámil žalovanému v žiadosti o súčinnosť zo dňa 29.01.2018 neprípustnosť a neoprávnenosť započítania konkrétnych fyzických osôb, ktoré mali byť cieľovou skupinou v rámci projektu riadenom žalovaným. Poukázal na to, že žalovaný sa vyjadril až po doručení žaloby o určenie neplatnosti odstúpenia od zmluvy t. j. takmer rok a pol po skončení projektu dňa 03.10.2019 v odpovedi na sťažnosť a v tomto súdnom konaní sa vôbec nevyjadril ani nenavrhol výsluch svedkov.

5. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný podaním zo dňa 27.05.2024 a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a priznal mu náhradu trov odvolacieho konania.

Vo vyjadrení poukázal, že žalobca v odvolaní nepreukázal naplnenie odvolacích dôvodov podľa § 365 písm. b), d) e) a f) a odvolanie ani nemá náležitosti podľa § 363, čo zakladá dôvod na odmietnutie odvolania podľa § 386 CSP.

Žalovaný mal za to, že žalobca v odvolaní neuviedol jasný odvolací dôvod a v ďalšom sa sústredil na stručné zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku, s ktorým sa plne stotožnil. Uviedol, že je zrejmé, že žalobca sa domáhal určenia neplatnosti právneho úkonu (odstúpenia), ktorý je právnou skutočnosťou. Mal za to, že určenie existencie právnej skutočnosti, nie právneho vzťahu alebo práva rozhodnutím súdu, prichádza do úvahy iba vtedy, ak to zákon pripúšťa. V takom prípade však nejde o určovaciu žalobu. Žaloba, ktorou sa žalobca domáhal označeného určenia, nespĺňa predpoklady žaloby na určenie, lebo sa netýka existencie alebo neexistencie práva alebo právneho vzťahu, ani nemá oporu v platnom práve. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27.11.2007, sp. zn. 4Cdo/231/2006. Aktuálna zákonná úprava (oproti pôvodnej v OSP, z ktorej vychádza citovaný judikát), podmienku existencie osobitného predpisu (zákona) pri určení právnej skutočnosti explicitne uvádza v § 137 písm. d) CSP. V tunajšom konaní neexistuje osobitný predpis (zákon), ktorý by umožňoval žalobcovi domáhať sa určenia v petite žaloby žiadanej právnej skutočnosti (neplatnosti odstúpenia) a domáhať sa určenia právnej skutočnosti možno, iba ak to osobitný zákon výslovne pripúšťa.

K tvrdeniu žalobcu, že na vec je potrebné aplikovať ustanovenie § 77 zákonníka práce, podľa ktorého, ak ide o mzdový nárok je potrebné domáhať sa žalobou o určenie neplatnosti na súde, žalovaný uviedol, že žalobca v zásade ani nevie, aký právny nárok mu vyplýva zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, pričom druh nároku je zrejмый už zo samotného názvu zmluva o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, t. j. nejedná sa o zmluvu, na základe ktorej by žalobcovi prislúchal mzdový nárok a na základe ktorého, by tak mohol odkázať na osobitný predpis § 77 zákonníka práce.

Odmietol argumentáciu žalobcu v odvolaní, že žaloba v tunajšom konaní je žalobou v zmysle § 137 c) CSP, pričom údajne preukázal aj naliehavý právny záujem. Zdôraznil, že určovacia žaloba nie je právnym prostriedkom, ktorým by bolo možné brániť domnelé právo žalobcu najúčinnšie a zároveň ani nie sú splnené podmienky pre použitie tohto druhu žaloby. V zmysle § 137 c) CSP možno žiadať len o určenie existencie práva, nie však právnej skutočnosti (úkonu odstúpenia), keby sa jednalo o žalobu v zmysle § 137 c) CSP na určenie existencie práva (čo nie je prípad tunajšieho konania), takéto určenie by malo vytvoriť právny základ pre vyriešenie sporného vzťahu, ale v prejednávanej veci by žalobca musel podať ešte ďalšiu žalobu na určenie existencie práva vyplývajúceho z danej právnej skutočnosti, prípadne žalobu na plnenie. Preto na určení právnych skutočností (t. j. aj neplatnosti právnych úkonov)

nie je daný naliehavý právny záujem, pretože takéto určenie má povahu len predbežnej otázky vo vzťahu k existencii práva a jej vyriešením sa právna neistota neodstráni.

K hmotnoprávnym aspektom nedôvodnosti žaloby, žalovaný uviedol, že sa pridrižiava svojho vyjadrenia zo dňa 28.09.2020.

Záverom žalovaný zhrnul, že odvolanie žalobcu považuje za zmätočné aj tým, že žalobca uviedol, že v tomto konaní „žaluje všetky nároky žalobcu, pretože bez meritórneho rozhodnutia o oprávnenosti výdavkov nie je možné nárok žalobcu preskúmať“. Zdôraznil, že okrem samotnej zmätočnosti, sú tieto vyjadrenia žalobcu aj neurčité a samotné odvolanie nespĺňa náležitosti v zmysle § 363 CSP. Poukázal na to, že žalobca v odvolaní neuviedol najmä, v akom rozsahu (t. j. aký výrok/výroky) rozsudku súdu prvej inštancie napáda a čoho sa v zásade domáha (potvrdenie rozhodnutia, zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci súdu prvej inštancie).

6. K vyjadreniu žalovaného zo dňa 27.05.2024, sa vyjadril žalobca podaním zo dňa 29.07.2024 s tým, že odkazoval na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky - sp. zn. 7Cdo/268/2019, 4Obdo/156/2020, 4Obdo/71/2020, 4Cdo/26/2021, 9Cdo/7/2021 podľa ktorej, naliehavý právny záujem o určenie právneho vzťahu je v zmysle ustálenej súdnej praxe i teórie daný tam, kde by bez toho určenia bolo ohrozené právo žalobcu alebo, kde by sa bez toho určenia stalo jeho právne postavenie neistým. Poukázal na to, že žalovaný sa vyhýba správne konaniu alebo ako akomkoľvek usmerneniu vo veci riadenia projektov financovaných z finančných prostriedkov EÚ. Uviedol, že inicioval konanie podľa § 242 a nasl. zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov - žalobu proti nečinnosti orgánu verejnej správy, pretože v rozpore s § 20 ods. 4 zákona č. 357/2015 Z.z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zákonov, žalovaný nevydal žiadne rozhodnutie ani nekonal o finančnej kontrole.

S poukazom na vyššie uvedené, žalobca navrhol, aby odvolací súd postupom v súlade s ustanovením § 389 a nasl. CSP, žalobe vyhovel.

7. K vyjadreniu žalobcu sa vyjadril žalovaný podaním zo dňa 20.09.2024, ktorý vo vyjadrení odkázal na svoje doterajšie podania a k vyjadreniu žalobcu uviedol, že ho považuje za nedôvodné a zmätočné a že žalobca pokračuje zavádzajúcej interpretácii argumentácie žalovaného a odôvodnenia rozsudku, čím sa snaží vyvolať dojem jeho vadnosti. Súd prvej inštancie v rámci odôvodnenia poskytol dostatočne vyčerpávajúci, jasný a výstižný právny výklad k podstatným skutkovým tvrdeniam, právnym argumentom strán, ako aj preukázaným skutočnostiam a vykonaným dôkazom, pričom toto svoje vysvetlenie doplnil v niektorých častiach aj o logický výklad, na základe čoho bolo odôvodnenie rozsudku dôkladné a presvedčivé.

8. Krajský súd v Bratislave ako odvolací súd (ďalej aj ako „odvolací súd“ alebo aj ako „krajský súd“) v zmysle § 34 CSP, po oboznámení sa s obsahom spisu a po preskúmaní napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie v medziach daných rozsahom odvolania a odvolacími dôvodmi v zmysle § 379 a § 380 CSP, postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP) dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

9. Podľa § 137 písm. c) CSP, určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu,

10. Podľa ustanovenia § 137 písm. d) CSP, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

11. Podľa § 379 CSP písm. a) CSP, odvolací súd je rozsahom odvolania viazaný okrem prípadov, ak od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol dotknutý.

12. Podľa § 380 ods. 1 CSP, odvolací súd je odvolacími dôvodmi viazaný.

13. Podľa § 380 ods. 2 CSP, na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, prihliadne odvolací súd, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené.

14. Podľa § 381 CSP, odvolací súd nie je viazaný odvolacím návrhom.

15. Podľa § 387 ods. 1 CSP, potvrdenie rozhodnutia súdu prvej inštancie prichádza do úvahy, ak je vo výroku vecne správne.

16. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

17. Predmetom odvolacieho konania bolo posúdenie vecnej a právnej správnosti napadnutého rozsudku.

18. Odvolací súd vec posudzoval v rozsahu odvolacích dôvodov (§ 380 ods. 1 CSP) uvedených v odvolaní žalobcu voči napadnutému rozsudku, a preto sa obmedzil len na skonštatovanie jeho správnosti

a vyjadril sa len k tým dôvodom odvolania, ktoré majú vplyv na rozhodnutie vo veci (§ 387 ods. 2 CSP), pričom na zdôraznenie jeho správnosti v odôvodnení tohto rozhodnutia poukázal na niektoré skutočnosti. 19. K odvolacej námietke žalobcu, že sa žalobou domáhal určenia neplatnosti odstúpenia od zmluvy podľa ustanovenia § 137 písm. c) a že v prejednávanej veci je daný naliehavý právny záujem, ktorý podľa neho vyplýva z opísaného skutkového a právneho stavu a žalovaným potvrdeným v písomnom vyjadrení a to, že Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky je ústredný orgán štátnej správy, ktorý je delegovaný právnymi aktmi EÚ na implementáciu záväzných politík EÚ, že žalobca pri uskutočňovaní projektu priamo implementoval ciele a opatrenia, ktoré Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky nebolo spôsobilé samostatne a odborne riešiť na účel implementácie právneho aktu EÚ, že žalobca doručil dňa 30.01.2018 žiadosť o súčinnosť pri súbehu dvoch projektov, ktoré mali podobnú náplň, že žalobca doručil dňa 30.01.2018 žiadosť o súčinnosť pri súbehu dvoch projektov, ktoré mali podobnú náplň, že Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky nie je spôsobilé preukázať, v akom rozsahu si uplatnilo oprávnené výdavky voči Európskej komisii z titulu realizácie politík EÚ, že výzva na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok bola určená pre kategórie žiadateľov, ktorí nie sú priamo napojené na Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky a nemajú možnosť ovplyvniť konanie jednotlivých Úradov práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky a že advokát žalovaného poskytoval právne služby v tejto oblasti už do roku 2012, kedy podľa údajov z centrálného registra zmlúv mal uzatvorenú prvú zmluvu o poskytovaní právnych služieb, ktorá trvá až ku dnešnému dňu s tým, že podľa zmluvy o poskytovaní právnych služieb zo dňa 01.08.2022 sa má celkový pridelený objem peňažných prostriedkov vo výške 379 260 eur minúť do 3 rokov alebo do vyčerpania tejto maximálnej odmeny, pričom advokát si účtuje 98 eur/hod., odvolací súd uvádza, že podľa § 137 písm. c) CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu. Pri riešení procesnej prípustnosti žaloby podľa § 137 písm. c) CSP je preukázanie naliehavého právneho záujmu jednou zo zákonných podmienok konania. Vo všeobecnosti platí, že naliehavý právny záujem je daný predovšetkým tam, kde by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené, alebo kde by sa bez tohto určenia stalo právne postavenie žalobcu neistým, pričom žaloba o určenie nie je spravidla opodstatnená tam, kde je možné žalovať na splnenie povinnosti“ (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. 4Cdo/56/2009).

O naliehavý právny záujem naopak nemôže ísť vtedy, keď určovacia žaloba nie je spôsobilým procesným nástrojom ochrany práva. Ide najmä o prípady, kedy sa právne postavenie žalobcu požadovaným určením nezmení, keď sa stav právnej neistoty neodstráni, resp. sa ešte viac umocní a nastolí priestor na ďalšie súdne spory, ako aj stav, kedy nie sú účastníkmi súdneho konania všetci účastníci hmotným právom vymedzeného vzťahu. Vtedy ide o nedostatok vecnej legitímácie účastníkov (aktívnej alebo pasívnej). Nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení nie je procesne prípustným nástrojom na ochranu práva a súd takýto návrh zamietne bez toho, aby sa zaoberal meritom veci. Zákonná dikcia § 137 písm. c) CSP vyžaduje na podanie určovacej žaloby naliehavý právny záujem, ktorý je nevyhnutnou podmienkou pre jej úspešnosť. K uvedenému sa vyjadril aj Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. II. ÚS 590/2017 zo dňa 06.10.2017, ktorý uviedol, že: „Ak všeobecné súdy postupujú tak, že rozhodnú o vecnej opodstatnenosti určovacej žaloby bez toho, aby dospeli k záveru o existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu, porušia tým základné právo na súdnu ochranu ďalšieho účastníka konania.“

Na základe uvedeného, odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vec správne právne posúdil, že podaná žaloba nemá účel určovacej žaloby (§ 137 písm. c) CSP), ktorá má byť zameraná na to, či tu právo určitej osoby je, alebo nie je.

V súvislosti s vyššie uvedeným odvolací súd dodáva, že na určení právnych skutočností (t. j. aj neplatnosti právnych úkonov) nie je daný naliehavý právny záujem, pretože takéto určenie má povahu len predbežnej otázky vo vzťahu k existencii práva a jej vyriešením sa právna neistota neodstráni.

Ďalej odvolací súd uvádza, že sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, ktorý posúdil podanú žalobu podľa § 137 písm. d) CSP. Podľa citovaného ustanovenia žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo o určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu. Z obsahu žaloby je jednoznačné a k takémuto názoru dospel aj súd prvej inštancie, že žalobca sa žalobou domáhal určenia neplatnosti právneho úkonu - odstúpenia od zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku, ktorý je právnou skutočnosťou a teda v danom prípade sa jedná o žalobu o určenie právnej skutočnosti podľa § 137 písm. d) CSP, ktorej prípustnosť je podmienená existenciou osobitného predpisu. Uvedenú rozhodovaciu prax potvrdzujú rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky napr. sp. zn. - 7Cdo/268/2019 (publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí

súdov Slovenskej republiky ako judikát R 14/2021), 4Obdo/56/2020, 4Obdo/71/2020, 4Cdo/26/2021, 9Cdo/7/2021), na ktoré poukázal v napadnutom rozsudku súd prvej inštancie a ktoré prijali stanovisko, že v zmysle novej právnej úpravy CSP nie je možné žalovať neplatnosť právnych úkonov (právnej skutočnosti), ak to nevyplýva z osobitného predpisu (k tomu viď aj rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky - sp. zn. 4Cdo/17/2019 z 29.01.2020 - bod 17. odôvodnenia, a sp. zn. 9Cdo/7/2021 zo 14.04.2021 - bod 18.1. odôvodnenia).

Pokiaľ ide o určovací žalobu podľa § 137 písm. d) CSP, odvolací súd zdôrazňuje, že je potrebné zohľadniť tú skutočnosť, že zmluvy a iné právne úkony, ich existencia, platnosť či neplatnosť sú právnymi skutočnosťami (§ 2 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Určenie existencie právnej skutočnosti (napr. že právny úkon je neplatný) odporuje vo svojej podstate zásade, že súd má určiť aktuálny právny stav. Pri určení právnej skutočnosti hovorí rozsudok o tom, čo bolo v minulosti, nie však nevyhnutne o tom, čo je v prítomnosti. V niektorých prípadoch hmotné právo (osobitný predpis) pripúšťa žaloby na určenie právnej skutočnosti, ktorou je neplatnosť (prípadne neúčinnosť) právneho úkonu alebo neplatnosť konania, ktoré je „podobné“ právnemu úkonu. Pri uvedených žalobách z konkrétneho hmotnoprávneho vzťahu vyplýva logický dôvod, prečo je potrebné, aby súd určil právnu skutočnosť (ako minulú udalosť). Dôvodom je (väčšinou) to, že rozhodnutie súdu je osobitnou podmienkou, že sa na právny úkon hľadí ako na neplatný. Ide tu o výnimky zo všeobecného pravidla, že relatívnej neplatnosti právneho úkonu sa postačí dovolať bez ingerencie súdu“ [k tomu viď aj TOMAŠOVIČ, M., In: ŠTEVČEK, M., FICOVÁ, S., BARICOVÁ, J., MESIARKINOVÁ, S., BAJÁNKOVÁ, J., TOMAŠOVIČ, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Praha: C. H. BECK, 2017, s. 505 - 506]. Z uvedeného vyplýva, že záujmom zákonodarcu bolo vylúčiť všetky nepotrebné a nezmyselné žaloby o určenie neplatnosti/platnosti právnych úkonov a iných právnych skutočností, ktoré vyvolávajú ďalšie spory a mieniajú sa účelu žaloby určovacej.

Z obsahu súdneho spisu nebolo v konaní preukázané, že žalobca v žalobe a ani dodatočne v priebehu konania neoznačil žiaden osobitný predpis, podľa ktorého by sa mohol žalobou domáhať vyslovenia neplatnosti odstúpenia od zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku a ani v konaní nezistil, že by v danom prípade takúto možnosť nejaký osobitný predpis pripúšťal. Žalobca síce v odvolaní poukázal na ustanovenie § 77 zákonníka práce, v zmysle ktorého, ak ide o mzdový nárok je potrebné domáhať sa žalobou o určenie neplatnosti na súde, avšak jeho súvis so zmluvou o poskytnutí nenávratného finančného príspevku v žiadnom smere neosvedčil a zo zákona, predmetnej zmluvy, či samotného odstúpenia, pracovnoprávny vzťah, na ktorý by bolo možné zákonník práce použiť, nevyplýva. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie a to, že predmetná žaloba (§ 137 písm. d) CSP) je z vyššie uvedených dôvodov procesne neprípustná.

V kontexte vyššie uvedeného, odvolací súd zdôrazňuje, že vyslovenie záveru, či je žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu procesne prípustná, je vecou súdu a jedná sa o vyhodnotenie základných procesných podmienok pre vecné rozhodnutie súdu. Pri riešení procesnej prípustnosti žaloby podľa § 137 písm. c) CSP alebo podľa § 137 písm. d) CSP, je nutné sa zaoberať otázkou z akého právneho vzťahu žalobca vyvodzuje v konaní ním uplatňovaný nárok (t. j. predmet konania), následne tento vzťah dôsledne analyzovať a nakoniec správne vyhodnotiť a posúdiť po právnej stránke. Za účelom zabezpečenia podkladov, nevyhnutných pre tento postup, ukladá zákon žalobcovi povinnosť uviesť vždy už v žalobe rozhodujúce skutočnosti. Tie majú súdu umožniť, aby daný právny vzťah a z neho vyvodzovaný nárok analyzoval a právne kvalifikoval z aspektov významných tak pre posúdenie rôznych otázok procesnej povahy (napr. obsah žaloby, právomoc, príslušnosť, procesná subjektivita), ako aj pre prípadné posúdenie veci samej. Žalobca je povinný svoj nárok skutkovo vymedziť, nemusí ho však právne vyhodnotiť a zdôvodniť (ak ho predsa len v žalobe právne posúdi, súd daným posúdením nie je viazaný.) Je totiž vecou súdu, aby v zmysle zásady „iura novit curia“ podal právnu kvalifikáciu uplatňovaného nároku. Pre analýzu právneho vzťahu strán a posúdenie jeho povahy z hľadiska obsahu žaloby na prejednanie a rozhodnutie o nároku, ktorý žalobca vyvodzuje z tohto právneho vzťahu, je tak rozhodujúce obsahové hľadisko, teda akú povahu majú práva a povinnosti strán tvoriace obsah právneho vzťahu (viď rozhodnutie sp. zn. 5Cdo/120/2017). Inak povedané predmet konania (resp. obsah žaloby) nie je tvorený výlučne žalobným návrhom (petitum), ale aj rozhodujúcimi skutkovými tvrdeniami - opísaním skutkového deja (causa petendi). Na základe žalobného návrhu a opísania skutkového deja možno individualizovať predmet konania. Súd je viazaný petitom žaloby po obsahovej stránke a tento petit je potrebné vykladať v súvislosti so skutkovými tvrdeniami žalobcu v spore. Súd má skúmať celý obsah podanej žaloby, nielen samotný žalobný návrh. Odhliadnuc však od samotnej podstaty sporu, je potrebné, aby žalobca splnil procesné podmienky, bez preukázania ktorých súd nemôže vo veci samej konať.

Preto odvolací súd považuje túto odvoláciu námietku žalobcu za nedôvodnú.

20. K odvolacej námietke žalobcu, že súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a odňal mu tak možnosť konať pred súdom, odvolací súd uvádza, že nakoľko súd prvej inštancie dospel k záveru o procesnej neprípustnosti podanej žaloby, nebolo potrebné vykonávať dokazovanie vo veci samej t. j. aby súčasne preskúmaval žalobu z vecnej stránky tzn., z akých dôkazov pri svojom rozhodovaní vychádzal a akými dôkazmi sa pri hodnotení dôkazov riadil. Odvolací súd zdôrazňuje, že v prípade určovacích žalôb, ak súd rozhoduje o zamietnutí žaloby z procesných dôvodov nie je povinnosťou súdu uviesť, z ktorých dôkazov vychádza a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadi, čo by bolo významné, ak by posudzoval podanú určovaciu žalobu z vecnej stránky (k tomu viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Obdo/22/2017 z 31.05.2017 ako aj naň nadväzujúce uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 571/2017 z 15.11.2017). Odvolací súd dodáva, že v zmysle ustálenej judikatúry nevykonanie niektorého z navrhovaných dôkazov bez ďalších relevantných skutočností nezakladá tzv. zmätočnosťnú vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu. Súd totiž nie je viazaný návrhmi strán sporu na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z navrhnutých dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu a nie strán sporu. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie postupoval správne, keď v odôvodnení napadnutého rozsudku neuviedol, z akých dôkazov pri rozhodovaní vychádzal a ani akými dôkazmi sa pri hodnotení dôkazov riadil, keďže by to bolo vzhľadom na vyššie uvedené právne závery nadbytočné. Preto odvolací súd považuje túto odvoláciu námietku žalobcu za nedôvodnú.

21. Odvolací súd k poukazu žalobcu na rozhodnutia rôznych krajských súdov vo vzťahu k prejednávanej veci uvádza, že za ustálenú judikatúru sa považujú rozhodnutia najvyšších súdnych autorít, a to najmä Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktoré obsahujú zásadné právne závery a výklad právnych noriem.

„Ustálená rozhodovacia prax najvyššieho súdu“ je vyjadrená predovšetkým v stanoviskách alebo rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a vecne na ne nadviazali. (citované z odôvodnenia uznesenia Najvyššieho súdu SR zo 6. marca 2017, sp. zn. 3 Cdo 6/2017). Odvolací súd sa preto predmetnými rozhodnutiami nezaoberal, a to aj vzhľadom na vyššie citované rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako aj Ústavného súdu Slovenskej republiky.

22. S poukazom na to, že žalobca v podanom odvolaní relevantným spôsobom nespochybnil ani nevyvrátil podstatné závery súdu prvej inštancie, odvolací súd viazaný odvolacími dôvodmi v zmysle § 380 CSP dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový a právny stav, z ktorého vyvodil aj správny právny záver, a preto odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

23. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument sporovej strany, z odôvodnenia rozhodnutia musia byť zrejme všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia (II. ÚS 76/07).

24. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

25. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

26. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

27. O trovách konania súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 255 ods. 1 v spojení s ustanovením § 262 ods. 1 CSP a žalovanému, ktorý mal vo veci plný úspech, priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania vo výške 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania žalovaného, rozhodne súdny úradník súdu prvej inštancie samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

28. Toto rozhodnutie bolo členmi senátu prijaté pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť právneho zastúpenia advokátom dovolateľ nemá len v prípadoch vymedzených v § 429 ods. 2 CSP.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Nesplnenie náležitostí vyžadovaných v § 428 a § 429 CSP má za následok odmietnutie dovolania (§ 447 písm. d/ a e/ CSP).